

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **B. C. T.**, zast. JUDr. Alenou Hajskou, advokátkou, se sídlem Zruč nad Sázavou, nám. MUDr. J. Svobody 61, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2005, č. j. 55 Az 951/2003 – 40,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně se dne 31. 1. 2005, č. j. 55 Az 951/2003 – 40, byla zamítnuta žaloba, jíž se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 11. 2003, č. j. OAM-5060/VL-20-ZA-03-2003, jímž z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), nebyl žalobci udělen azyl a současně bylo rozhodnuto, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v planém znění.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž nesouhlasil se zamítnutím žaloby a důvod podání kasační stížnosti spatřoval podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Zejména soudu vytýkal pochybení při posouzení otázky, zda v jeho případě neexistují okolnosti zvláštního zřetele hodné, odůvodňující azyl z humanitárních důvodů ve smyslu § 14 zákona o azylu. Vytýkal mu, že tuto otázku odbyl odůvodněním, že na udělení azylu z humanitárních důvodů není právní nárok a jeho udělení je věcí absolutní volné úvahy správního orgánu, která vylučuje soudní přezkum. Stěžovatel se však dožadoval u soudu právě toho, aby věc byla vrácena správnímu orgánu k přehodnocení stanoviska k žádosti o udělení azylu z humanitárních důvodů, neboť měl za to, že tuto otázku správní orgán nesprávně posoudil. Stěžovatel se cítil zkrácen na svých právech jak rozhodnutím správního orgánu, tak i soudu, pokud nevzaly dostatečně zřetel na jeho důkazní nouzi stran tvrzení, že jako repatriot z Hongkongu se ve Vietnamu zapojil svým názorem proti vládní politice

ve Vietnamu, což pro něho znamenalo všestranné potíže. Dalším podáním ze dne 25. 4. 2005 stěžovatel doplnil kasační stížnost o návrh na rozhodnutí „o žádosti o odkladném účinku povinnosti vycestovat do země původu, a to do doby nabytí právní moci rozhodnutí o kasační stížnosti“.

Krajský soud v Brně předložil spis s kasační stížností Nejvyššímu správnímu soudu se stanoviskem, že kasační stížnost je podána opožděně a případné vady nebyly proto odstraňovány.

Nejvyšší správní soud se s tímto stanoviskem Krajského soudu v Brně ztotožňuje.

Z obsahu spisu vyplývá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně, v němž byl stěžovatel řádně poučen o možnosti podání kasační stížnosti ve lhůtě dvou týdnů ode dne jejího doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, byl stěžovateli doručován na jím uvedenou adresu P. s. Z., H.á 514. Podle záznamu doručující pošty Z.u B. na obálce, která uvedenou písemnost obsahovala, byla tato uložena na žádost adresáta bez předchozího pokusu o její doručení dne 11. 3. 2005 u doručujícího orgánu a adresátu byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Záznam je opatřen razítkem doručujícího orgánu a jménem a podpisem doručovatelky D. R. Doručenka dále obsahuje záznam, že druhá výzva k vyzvednutí písemnosti byla stěžovateli zanechána v místě jím označeného pobytu ještě dne 24. 3. 2005, avšak vzhledem k tomu, že stěžovatel si zásilku ve lhůtě 15ti dnů od uložení nevyzvedl, byla tato vrácena dne 30. 3. 2005 soudu; i tento záznam pošty je opatřen jejím razítkem a podpisem zmíněné doručovatelky.

Podle ustanovení § 42 odst. 1 s. ř. s. soud doručuje písemnosti soudním doručovatelem, prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, nebo prostřednictvím veřejné datové sítě. Ukáže-li se toho potřeba, může soud požádat o doručení jiný státní orgán. Podle pátého odstavce téhož ustanovení, nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení. Tímto předpisem je zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), v němž je doručování písemnosti upraveno v § 45 a násl. v nyní platném znění, t. j. ve znění zákona č. 628/2004 Sb. Podle § 46 odst. 1 o. s. ř. písemnost určenou fyzické osobě soud předá doručujícímu orgánu k doručení na adresu jejího bytu, jejího místa podnikání, jejího pracoviště nebo místa kde se zdržuje. Jestliže o to fyzická osoba požádá, soud předá písemnost k doručení na adresu jiného místa v České republice, kterou mu fyzická osoba sdělila. Podle § 46 odst. 3 o. s. ř., nebyla-li fyzická osoba zastížena na adrese uvedené v odst. 1 a písemnost jí nebyla doručena ani na jiném místě, doručující orgán písemnost, která jí má být doručena do vlastních rukou (což je nepochybně rozsudek soudu), uloží. Bez předchozího pokusu o doručení písemnosti na adresu uvedenou v prvním odstavci lze písemnost uložit, jestliže o to fyzická osoba předem písemně požádá doručující orgán, a jestliže podpis na žádosti byl úředně ověřen. Podle § 50b odst. 1 o. s. ř. se považuje doručovaná písemnost, kterou doručující orgán uložil, za uloženou dnem, v němž se bezvysledně pokusil písemnost adresátu doručit, neboť v místě doručování, nebo, jde-li o doručování fyzické osobě, ani jinde nezastihl příjemce, nebo dnem, v němž od pokusu o doručení písemnosti upustil, protože ho adresát písemně požádal, aby písemnost uložil bez předchozího pokusu o její doručení ve smyslu § 46 odst. 3 a § 47 odst. 3 o. s. ř. Byla-li však doručována prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, platí za den uložení písemnosti den, kterým je připravena v místě uložení pro adresáta k vyzvednutí. Podle § 50c odst. 1 o. s. ř., byla-li písemnost uložena, zanechá se v místě doručování adresátu výzva, aby si písemnost vyzvedl; to neplatí, jestliže v místě doručování nebylo možné zanechat

výzvu v adresátově domovní schránce nebo jiné jím užívané schránce, a ani na jiném vhodném místě. Podle druhého odstavce téhož ustanovení ve výzvě se uvede, kdo je adresátem, a který soud doručovanou písemnost předal k doručení; není-li vyloučeno náhradní doručení písemnosti, musí v ní být též obsaženo poučení o následcích, jestliže písemnost nebude vyzvednuta (odst. 4). Doručující orgán ve výzvě uvede u koho, kde a v který den byla písemnost uložena, a do kdy a v jaké době si příjemce může písemnost vyzvednout. Podle čtvrtého odstavce téhož ustanovení nebude-li uložena písemnost vyzvednuta do tří dnů nebo jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10ti dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno (§ 50d odst. 1) nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné. Podle § 50d odst. 1 o. s. ř. je náhradní doručení vyloučeno u písemností, u nichž to stanoví zákon, jakož i u písemností, které se podle zákona doručují do vlastních rukou (§ 45b odst. 1), u nichž to nařídil předseda senátu. Do vlastních rukou se podle § 45b odst. 1 o. s. ř. doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon, a jiné písemnosti, nařídí-li to předseda senátu. Podle § 50d odst. 2 platí, že byla-li uložena písemnost, u níž je vyloučeno náhradní doručení, lze ji vyzvednout nejpozději do 15ti dnů od uložení. Ustanovení § 50f o. s. ř., obsahující náležitosti doručanky, pamatuje v odst. 8 na případ uložení písemnosti bez předchozího pokusu o její doručení, podle něhož musí doručenka (kromě obecných náležitostí uvedených v odst. 1 téhož ustanovení) obsahovat též prohlášení doručujícího orgánu o tom, že pokus o doručení nebyl vykonán na základě žádosti adresáta (§ 46 odst. 3, § 47 odst. 3 o. s. ř.). Podle § 50f odst. 9 o. s. ř. platí, že není-li dokázán opak, považují se údaje, uvedené na doručence, za pravdivé.

V projednávané věci byl zcela dodržen postup pro doručování písemnosti fyzické osobě tak, jak je upraven v citovaných zákonných ustanoveních. Soud předal písemnost určenou fyzické osobě doručujícímu orgánu k doručení na adresu pobytu stěžovatele, kterou mu sám sdělil. Doručující orgán bez předchozího pokusu o doručení písemnosti na uvedené adrese písemnost uložil u pošty, tak, jak mu to umožňuje ustanovení § 46 odst. 3 poslední věta o. s. ř., jestliže o to fyzická osoba předem písemně požádá doručující orgán. Údaj o tomto souhlasu čerpá Nejvyšší správní soud z obsahu doručanky, se kterou je nutno zacházet jako s veřejnou listinou, již vystavil doručující orgán, přičemž údaje v ní uvedené se považují za pravdivé, není-li dokázán opak. Uložení písemnosti v takovémto případě tak nelze bez dalšího pokládat za neúčinné. Za uloženu se v projednávané věci doručovaná písemnost pokládá dnem 11. 3. 2005, tedy dnem, kdy obálka s písemností byla doručujícím orgánem bez předchozího pokusu o doručení uložena na poště a téhož dne byla stěžovateli v místě jeho pobytu předepsaným způsobem (§ 50c odst. 1 o. s. ř.) zanechána výzva, aby si písemnost vyzvedl. Doručující pošta nad rámec svých povinností zanechala v místě doručování adresátu ještě další výzvu – 24. 3. 2005. Písemnost však nebyla stěžovatelem ve lhůtě 15ti dnů od uložení vyzvednuta. Nutno uvést, že konec úložní lhůty připadl na sobotu 26. 3. 2005, a proto se konec úložní lhůty posunul na nejbližší příští pracovní den, t. j. úterý 29. 3. 2005 (neděle a pondělí byly Velikonoce). Pošta ji proto následujícího dne, t. j. 30. 3. 2005, vrátila soudu se záznamem o této skutečnosti. V souladu s ustanovením § 50c odst. 4 o. s. ř. je pak třeba pokládat za den doručení písemnosti určené do vlastních rukou adresáta (kterou je nepochybně ve smyslu ustanovení § 158 odst. 2 o. s. ř. rozsudek soudu), poslední den lhůty 10ti dnů od jejího uložení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Tímto dnem je pondělí dne 21. 3. 2005. Takto stanovená fikce doručení neplatí jen v případě, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno, což není případ doručovaného rozsudku v dané věci. Nejde o písemnost, u níž by náhradní doručení bylo vyloučeno ze zákona (jako je tomu například u platebního rozkazu ve smyslu ustanovení § 173 odst. 1 o. s. ř.), ani nejde o případ, kdy by to stanovil předseda senátu u písemnosti jinak nepochybně určené do vlastních rukou

adresáta tak, jak to předpokládá ustanovení § 50d odst. 1 o. s. ř. Zákon zde předsedovi senátu umožňuje, aby s ohledem na povahu a význam písemnosti určené do vlastních rukou adresáta, nad rámec tohoto zákonného požadavku, vyloučil ještě možnost jejího náhradního doručení zvláštním opatřením. K takovému zásahu předsedy senátu však v projednávané věci nedošlo. Posledním dnem desetidenní lhůty od uložení písemnosti je tudíž pondělí 21. 3. 2005 v souladu s ustanovením § 50c odst. 4 o. s. ř., i když se adresát o uložení nedozvěděl. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že doručovanou písemnost si stěžovatel vyzvedl osobně u soudu až dne 4. 4. 2005 (poté, co byla doručujícím orgánem soudu vrácena zpět), neboť se tak stalo až poté, co již nastala fikce jejího náhradního doručení, na jehož účincích se tímto nic nemění.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. platí, že kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů od doručení rozhodnutí, přičemž podle ustanovení § 40 odst. 2 s. ř. s. platí, že lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků, končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, jenž určil počátek lhůty. Protože dnem, který určil počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti bylo pondělí 21. 3. 2005, a nikoliv den faktického převzetí písemnosti stěžovatelem u soudu, a jednalo se o lhůtu dvoutýdenní, posledním dnem pro podání kasační stížnosti bylo pondělí 4. 4. 2005. Tento den – pondělí – se svým označením shoduje s označením dne určujícím počátek lhůty. Nejpozději v tento den mohl stěžovatel podat kasační stížnost s účinky zachování lhůty.

Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Podle otisku razítka podatelny Krajského soudu v Brně podal však stěžovatel kasační stížnost osobně u tohoto soudu až dne 13. 4. 2005. Stalo se tak nepochybně po marném uplynutí lhůty k podání kasační stížnosti a nezbyvá tudíž než uzavřít, že lhůta byla zmeškána a Nejvyšší správní soud musel kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. b) (za použití ustanovení § 120 s. ř. s.) pro opožděnost odmítnout, aniž by se mohl zabývat její věcnou důvodností.

Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Za situace, kdy kasační stížnost byla odmítnuta pro opožděnost, se Nejvyšší správní soud tímto návrhem zabývat nemohl, a také se jím nezabýval.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo Nejvyšším správním soudem za použití ustanovení § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ta byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. května 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu

